

свега у Модону и Корону. Почетком турске владавине Албанци су почели да се насељавају и на острва Јонског и Егејског мора. Борбено албанско становништво Пелопонеза и острва пружило је најјачи отпор турском продирању и на крају, када су изгубљени и последњи хришћански поседи, иселило се у јужну Италију.

Јачање домаће власиеле у Албанији

Владавина Анжујаца и Срба донела је феудализам у Албанију и омогућила настанак домаће власти. Након краја царства Немањића, Карло Топија (умро 1388) био је најмоћнији човек у Албанији.

Топије и Балше

Породица Топија се први пут помиње 1274. године, а према подацима из једног каснијег родослова води порекло од Карла Великог, као и већина албанских властелинских породица које су покушавале да исконструишу западноевропско порекло. Тануш Топија је у периоду 1328–1338, уз сагласност краља Роберта Напуљског, био господар области Мати. Отац Карла Топије Андрија се, наводно, оженио ванбрачном ћерком краља Роберта, што је Карлу било сасвим дозвољено да своје порекло веже за француску краљевску породицу. У неком натпису у манастиру Св. Јована Владимира у Елбасану он себе назива *primus de domo Francie*. Након битке код Ахелона, где је са својим трупама дао одлучујући допринос албанској победи, Топија се прозвао *Principes Albaniae*. Након тога желео је да прошири област чији је господар и то пре свега да се домогне Драча који је још био у поседу Анжујаца. Опсаду је почео је 1362. године, али пошто је град снабдеван са мора, није могао да га освоји. То је успео тек 1368. године, након што је набавио флоту.

Освајање Драча довело је Топију у сукоб са Млечанима, чију је подршку до тада имао и који су му као једном *dominus Albanie in partibus versus maritimas de Durachio* тек 1366. године дали грађанско право Републике св. Марка; оно је у предвечерје турског освајања на Балкану било веома тра-

жено јер је пружало уточиште и одговарајући смештај на венецијанској територији, у случају да захтеба.

Односи са Венецијом и Дубровником остали су загнатути и у наредном периоду и то пре свега због разбојништава над грађанима Драча и пљачкања млетачких и дубровачких трговаца од стране Топининих људи. Топија је покушавао да поново нормализује односе са ова два поморска града тиме што је надокнађивао штету, односно враћао запленену робу, док је на спољнополитичком плану склопио савез са Лудвигом I Угарским (Анжујац) и тиме обезбедио своју позицију у Драчу. Тај савез је наишао на лоше одјек не само код Венеције, која је управо са Угарском водила погубан рат (*Chioggia*), већ и у римској Курији, јер је угарски краљ подржавао папиног противника у Авињону (западњачка шизма). Папа Бонифације IX није признавао Топији право на Драч и охрабривао је његовог суседа и шурака Балшу II да га нападне.

Род Балшића (Balshā) био је српског порекла. Балша I (умро 1367), оснивач династије, био је заповедник у војсци Стефана Душана и од 1357. године као српски намесник службовао је на острву Мљет. Он је искористио превирања до којих је дошло након смрти српског цара и прогласио се за господара Горње Зете тј. *Zeta Superiore*, области северно од Скадарског језера. Од 1360. године он више није признавао српски државни суверенитет на својој територији и почео је да шири своју власт на југ*. Након његове смрти синови су се поделили: Страцимир (умро 1372. године) убрзо се замонашио, а Бурађ (умро 1378. године) наставио је освајачку политику свога оца. Он је 1367. освојио Будву, убрзо затим и Скадар који му је постао седиште; 1369. прихватио је католичанство и добио венецијанско грађанско право. Трећи син Балша II (умро 1385) оженио се 1372. децетом Валоне и Канине Комнином или Комитом, која је наводно потицала из породице Музаки**. Овим браком њему су припали Валона, Канина и Берат. На тај начин Балше су са свих страна окружиле област *Principers Albaniae* Карла Топије, а 1383. Балши II успева да освоји и Драч.

* У ствари, Балша I и његови наследници сматрали су Зету као део јединствене српске државе, а то мишљење подржавали су и Дубровник и Венеција. – Прим. ред.

** Данас се сматра прихваћеним да је Комнина била кћи деспота Валоне и Канине Јована Асена, брата српске царице Јелене. – Прим. ред.